

”Arktinen alue” ja muutakin ilmaston manipulointia

■ Reijo Solantie

Paula Kankaanpää esitti ”luonnontieteellisen arktisen alueen määritelmän” *Tieteessä tapahtuu* -lehden viime numerossa (5/2008). Sen mukaan arktinen alue määritellään siten, että joku seuraavista tunnusmerkeistä on voimassa: ikirouta, napapiirin pohjoispuolisuus tai heinäkuun keskilämpötila, joka on alle kymmenen astetta. Perusteina pitäisi kuitenkin olla arktinen kasvillisuus ja arktinen ilmasto, joiden välillä ei ole ristiriitaa. Arktisen neuvoston ja Kankaanpään määrittelyt sensijaan ovat kasvillisuuden ja ilmaston kanssa pahasti poikkiteiloita.

Arktinen alue on yhtä kuin jäätikkö tai tundra. Sitä reunustaa subarkkinen vyöhyke, jossa kasvillisuus on tundran ja metsän väliltä. Alueen rajan sitominen pelkästään heinäkuun keskilämpötilan +10 asteen isotermin on varsin kärkeä approksimaatio. Meri-ilmastossa raja on alle +10, mannerilmastossa selvästi sen yli. Napapiiri liittyy valaistukseen ja päivän pituuteen. Kesällä pitkä päivä on edullinen tekijä, joka pyrkii siirtämään arktisen ilmaston ja kasvillisuuden rajaa pohjoiseen päin; siksi ei ole mitään mieltä lukea arktiseksi alueeksi Lappia, jossa leppeän ilmaston vuoksi kasvillisuus on tunnetusti pohjoisboreaalista, ei siis edes subarkkista (tuntureita lukuun ottamatta).

Kankaanpää lukee siis Lapin, ilmaston ja kasvillisuuden selvästä borealisuudesta huolimatta, arktiseen alueeseen yksinomaan valaistuksen perusteella. Kuitenkin ilmasto on se perustekijä, joka määrittää kasvillisuuden ja luonnon tuotantopotentiaalin, ihmisen ja luonnon väliset suhteet sekä sen, miten ihminen luontoa voi

hyödyntää. Kankaanpään ja Arktisen neuvoston osalta on kyseessä selvästikin tieteen manipulointi poliittisia tarkoituksia varten. Sama koskee myös aikaisempaa ACIA-projektia (*Arctic Climate Impact Assessment*), jonka manipulatiosta vastatkoon sen tieteellinen johto, etenkin Robert Corell. Sama korruptio tulee esiin myös esimerkiksi Suomen maataloustukialueiden määrittelyssä, jossa Etelä-Pohjanmaan rannikko Vaasasta etelään luetaan C1-vyöhykkeeseen vastoin luonnontieteellisiä perusteita, mutta ruotsinkieliset ansaitsemattomiin tukiin etuoikeutetaan. Lukuisia muitakin esimerkkejä on.

Ilmasto ei useinkaan oteta vakavasti, vaan sen tieteellisiä faktoja manipuloidaan – mikä ikävintä, tieteen omassakin piirissä – tai sitten asetetaan ilmasto jonkinlaiseksi ”jeesukseksi”, joka ottaa kantaakseen vahingot, jotka ihminen on itse aiheuttanut siksi, ettei ole halunnut tai viitsinyt ottaa ilmasto huomioon. Äskettäin sen teki ministeri Sirkka-Liisa Anttila kommentoidessaan Saaristomeren tilaa.

Jo 20 vuotta sitten esitin Olli Rantasen kanssa *Annales Agricultrae Fenniaessa*, miten nurmiviljely ja karjatalous sopisivat erinomaisesti Lounais-Suomen jäykille saville ja hiesusaville (kulutusmaidon logistiikka lisätuna), jolloin maa olisi läpi vuoden kasvipeitteistä, sen sijaan että se on nykyään mustalla muralla tai hätäratkaisuna osin sängellä.

Kirjoittaja on filosofian tohtori ja ylimeteorologi, joka on tehnyt elämäntyönsä ilmaston tutkimuksessa ja sen sovellutuksissa.